

Pani
Joanna Pieczyńska
Radna Rady Miejskiej Wrocławia

Wrocław, 7 sierpnia 2026 r.

USC-DSU.5367.341.2026

Szanowna Pani Radna,

odpowiadając na interpelację z dnia 30 lipca 2026 r. w sprawie podstaw prawnych stosowanych przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu (dalej Kierownika USC we Wrocławiu) przy rozpatrywaniu wniosków o transkrypcję zagranicznych aktów małżeństw zawartych przez osoby tej samej płci, wyjaśniam co następuje.

Odpowiedź na pytanie nr 1.

Podstawą prawną stosowaną przez Kierownika USC we Wrocławiu celem dokonywania transkrypcji zagranicznych aktów małżeństw osób tej samej płci jest art. 104 ust. 1, 2, 3, 4 i 7 ustawy z dnia 28 listopada 2014r. Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 393)- dalej p.a.s.c.

Kierownik USC we Wrocławiu od chwili opublikowania wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej TSUE) z dnia 25 listopada 2025r. o sygnaturze akt C-713/23 nie wydaje decyzji o odmowie transkrypcji zagranicznych aktów małżeństw osób tej samej płci.

Odpowiedź na pytanie nr 2.

Kierownik USC we Wrocławiu stoi na stanowisku, że obowiązek transkrypcji przewidziany w art. 104 ust. 5 p.a.s.c. obejmuje zagraniczny akt małżeństwa osób tej samej płci po spełnieniu określonych w tym przepisie przesłanek.

Odpowiedź na pytanie nr 3.

Kierownik USC we Wrocławiu od chwili opublikowania wyroku TSUE z dnia 25 listopada 2025r. o sygnaturze akt C-713/23 nie wydaje decyzji o odmowie transkrypcji zagranicznych aktów małżeństw osób tej samej płci. Przed powołanym rozstrzygnięciem TSUE Kierownik USC we Wrocławiu wydawał decyzje o odmowie transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci na podstawie art. 107 pkt 3 p.a.s.c., gdyż zgodnie z obowiązującą wówczas interpretacją i linią orzecniczą sądów administracyjnych transkrypcja taka byłaby sprzeczna z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności z art. 18 Konstytucji RP (dalej Konstytucji RP) oraz art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2026r. poz. 236) – dalej krio.

Odpowiedź na pytanie nr 4.

Kierownik USC we Wrocławiu w pełni podziela pogląd wyrażony przez TSUE w wyroku z dnia 25 listopada 2025r. o sygnaturze akt C-713/23, iż „w obecnym stanie prawa Unii normy dotyczące małżeństwa należą do kompetencji państw członkowskich, a prawo Unii nie może tej kompetencji naruszać. Państwa

członkowskie mają zatem swobodę w zakresie wprowadzenia w ich prawie krajowym małżeństwa osób tej samej płci. Jednocześnie każde państwo członkowskie powinno wykonywać tę kompetencję zgodnie z prawem Unii, a w szczególności zgodnie z postanowieniami Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej TFUE) dotyczącymi swobody przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich przyznanej każdemu obywatelowi Unii, uznając w tym celu stan cywilny ustalony w innym państwie członkowskim zgodnie z prawem tego państwa. Spoczywający na państwie członkowskim pochodzenia obowiązek uznania małżeństwa obywateli Unii tej samej płci zawartego w przyjmującym państwie członkowskim w trakcie korzystania z przysługującej im swobody przemieszczania się i pobytu, służy temu, aby umożliwić im powrót do państwa członkowskiego, którego są obywatelami, i kontynuowanie w nim życia rodzinnego z jednoczesnym korzystaniem ze stanu małżeńskiego ustanowionego zgodnie z prawem w przyjmującym państwie członkowskim, nie ma zaś wpływu na instytucję małżeństwa w państwie członkowskim pochodzenia, która jest zdefiniowana przez prawo krajowe i należy do kompetencji państw członkowskich. Nie oznacza on bowiem, by państwo członkowskie miało obowiązek wprowadzenia w swoim prawie krajowym instytucji małżeństwa osób tej samej płci. Sprowadza się on do obowiązku zagwarantowania uznania takich małżeństw, zawartych w przyjmującym państwie członkowskim i zgodnie z prawem tego państwa, do celów wykonywania praw, które obywatele ci wywodzą z prawa Unii. A zatem tego rodzaju obowiązek uznania nie narusza tożsamości narodowej ani nie zagraża porządkowi publicznemu państwa członkowskiego pochodzenia. Państwa członkowskie mają też swobodę w odniesieniu do sposobów uznawania małżeństw zawartych przez obywateli Unii w trakcie korzystania z przysługującej im swobody przemieszczania i pobytu w innym państwie członkowskim. Jednak brak sposobu uznawania równoważnego z tym przyznanym parom osób odmiennej płci stanowi dyskryminację ze względu na orientację seksualną. Jeśli zaś państwo członkowskie ustanowiło w swoim prawie jeden sposób uznawania małżeństw zawartych przez obywateli Unii w trakcie korzystania z przysługującej im swobody przemieszczania i pobytu w innym państwie członkowskim, to zobowiązane jest stosować ten jeden sposób bez rozróżnienia na małżeństwa zawierane przez osoby odmiennej płci oraz małżeństwa zawierane przez osoby tej samej płci."

Konkludując, przeniesienie do Rejestru Stanu Cywilnego zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci nie narusza Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ani ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy, które stanowią, że w świetle przepisów prawa polskiego małżeństwo to związek osób odmiennej płci. Co więcej, polskie prawo, w zapisach ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, ustanawia w art. 104 sposób uznawania małżeństw zawartych za granicą, bez odniesienia go wyłącznie do małżeństwa osób odmiennej płci.

Kierownik USC we Wrocławiu w całości podziela również stanowisko przedstawione w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej NSA) z 20 marca 2026r. sygn. akt OSK 216/21 : „uznanie małżeństwa osób odmiennej płci, legalnie zawartego w państwie członkowskim Unii i przeniesienie zagranicznego aktu małżeństwa do polskiego rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji w trakcie korzystania przez te osoby z prawa przewidzianego w art. 21 ust. 1 TFUE nie stoi w sprzeczności z art. 18 Konstytucji RP i art. 1 § 1 krio. Konstytucja RP w art. 18 stanowi, że małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Z przepisu tego nie można wywieść normy, że stanowi on bezwzględną przeszkodę w uznaniu małżeństwa osób tej samej płci zawartego w innym państwie członkowskim Unii, zgodnie z ustawodawstwem tego państwa, w tym także przeniesienia aktu małżeństwa do polskiego rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji. Art. 18 Konstytucji RP przypisujący małżeństwu jako związkowi kobiety i mężczyzny szczególną pozycję w systemie prawa, ma na celu podkreślenie, że tak rozumiana instytucja małżeństwa znajduje się pod specjalną pieczę (ochroną i opieką) Rzeczypospolitej Polskiej, podobnie jak rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo. Z przepisu tego nie da się wygenerować tezy, że po pierwsze zakazuje uznania innych związków pomiędzy dwoma osobami niezależnie od płci i po drugie tym innym związkom nie należy się żaden poziom ochrony

i opieki. Art. 18 Konstytucji RP, mieszczący się pośród przepisów statuujących naczelną zasady Rzeczypospolitej Polskiej, nie może być interpretowany w oderwaniu od innych przepisów zawartych w Konstytucji RP określających wolności i prawa człowieka i obywatela oraz wolności i prawa osobiste. Art. 30 (przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela), art. 31 ust. 1 (wolność człowieka podlega ochronie prawnej), art. 32 ust. 1 (wszyscy są równi wobec prawa) i art. 47 (każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz decydowania o swoim życiu osobistym) przyznają każdemu obywatelowi prawo do realizowania własnego życia rodzinnego, nakładając na władze publiczne państwa obowiązek ich poszanowania i ochrony oraz zagwarantowania, zgodnie ze swoimi kompetencjami, realizację tych praw.

Art. 18 Konstytucji RP nie stoi na przeszkodzie uznaniu małżeństwa osób tej samej płci, legalnie zawartego w innym państwie członkowskim, w trakcie korzystania przez te osoby ze swobody przemieszczania się i pobytu celem kontynuowania życia rodzinnego w takim stanie cywilnym również z tego powodu, że inne rozumienie tego przepisu pozostawałoby w kolizji z zakazem niedyskryminacji w życiu społecznym, w tym z powodu płci i orientacji seksualnej (art. 32 ust. 2 Konstytucji RP). Tolerowanie dyskryminacji ze względu na różnicę płci oznaczałoby naruszenie, w odniesieniu do tych osób, poszanowania godności i wolności, do których mają one prawo, a władze publiczne winny te prawa chronić. Brak jest usprawiedliwionych podstaw do twierdzeń, że dokonanie transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci mogłoby spowodować realne, poważne zagrożenie dla podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, naruszając tożsamość narodową i krajową autonomię regulacyjną w dziedzinie prawa rodzinnego. Uznanie małżeństwa legalnie zawartego za granicą przez przeniesienie do polskiego rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji aktu małżeństwa nie narusza zasad konstytucyjnych i nie koliduje z instytucją małżeństwa w polskim porządku prawnym. Dlatego dotychczasowa wykładnia pojęcia "podstawowych zasad porządku prawnego", wynikająca z art. 107 pkt 3 p.a.s.c., utrwalona w praktyce administracyjnej i przyjęta w orzecznictwie sądowym, stanowiąca fundament odmowy dokonania transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci musi ulec modyfikacji, zaś techniczne niedostosowanie systemu teleinformatycznego rejestracji stanu cywilnego oraz aktów wykonawczych (w tym nazewnictwo rubryk oparte na kryterium płci) nie zwalnia organu administracji z obowiązku wykonania transkrypcji. Kierownik USC winien dokonać wpisu danych osobowych w dostępne pola, odnotować następnie, że akt stanu cywilnego stanowi przeniesienie do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa zawartego przez osoby tej samej płci oraz że rozbieżności w nazewnictwie poszczególnych rubryk wynikają wyłącznie z ograniczeń technicznych rejestru. Wzmiankę o transkrypcji należy odzwierciedlić także w wydawanych odpisach aktu małżeństwa."

Stanowisko przedstawione w wyrokach NSA z 7 maja 2026r. sygn. II OSK 1075/23, II OSK 2070/23 i II OSK 2073/23 Kierownik USC we Wrocławiu traktuje jako wyraz nowej linii orzeczniczej w sprawach transkrypcji zagranicznych aktów stanu cywilnego osób tej samej płci zapoczątkowanej wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 marca 2026r. sygn. akt OSK 216/21.

W praktyce Kierownik USC we Wrocławiu, pod wpływem w/w orzeczeń, odstąpił od wydawania decyzji o odmowie transkrypcji zagranicznych aktów małżeństw osób tej samej płci. Wnioski składane w tych sprawach proceduje tak, jak wnioski o transkrypcję zagranicznych aktów małżeństw osób odmiennej płci, a następnie na podstawie art. 104 p.a.s.c. przenosi zagraniczne akty małżeństwa osób tej samej płci do polskiego rejestru stanu cywilnego, na ich wniosek, po czy wydaje im odpisy aktów małżeństw z zapisami wynikającymi z zaleceń zawartych w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 marca 2026r. sygn. akt OSK 216/21.

Odpowiedź na pytanie nr 5.

Kierownik USC we Wrocławiu stoi na stanowisku, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lipca 2026r. U 2/26 nie ma mocy prawnej, gdyż nie został opublikowany. Ponadto orzeczenie odnosi się do przepisów wykonawczych, których kierownicy usc nie stosują, gdyż nie weszły one jeszcze w życie. Z tych względu oraz z powodów wskazanych w odpowiedzi na zapytanie nr 4 orzeczenie TK nie wpłynie na praktykę stosowaną w przedmiotowych sprawach przez Kierownika USC we Wrocławiu, także po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 22 maja 2026r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2026r. poz. 667)

Odpowiedź na zapytanie nr 6 zawarta jest w odpowiedzi na zapytanie nr 4.

Odpowiedź na pytanie nr 7.

Kierownik USC we Wrocławiu nie otrzymał żadnych wytycznych, instrukcji, stanowiska czy rekomendacji Wojewody Dolnośląskiego, ministra właściwego do spraw wewnętrznych ani innego organu w sprawie transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci.

Jedynie Minister Cyfryzacji, w piśmie z dnia 12 maja 2026r. nr DTC.MC.WNIUS.512.137.2026, będącym odpowiedzią na zapytanie Kierownika USC we Wrocławiu, zarekomendował sposób wprowadzenia danych osobowych oraz naniesienia wzmianki do aktu małżeństwa osób tej samej płci. Szczegółowo propozycja dotyczyła zamieszczenia danych dwóch osób w jednej rubryce i przedzielenie tych danych ukośnikiem oraz wykorzystania adnotacji oraz wzmianki informacyjnej do opisanie sposobu dokonania transkrypcji. Minister Cyfryzacji wywodzi uprawnienie do kierowania rekomendacji z art. 5 ust. 2 p.a.s.c. Kierownik USC we Wrocławiu nie skorzystał jednak z rekomendacji MC i dokonuje transkrypcji zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 marca 2026r. sygn. akt OSK 216/21 kierując się wyrażoną w w/w orzeczeniu intencją, by odpis transkrybowanego aktu małżeństwa stanowił wystarczający i pewny dokument uznania stanu cywilnego małżonków w sferze publicznoprawnej i prywatnej.

Odpowiedź na zapytanie nr 8 zawarta jest w odpowiedzi na zapytania nr 3 i 4.

Jednocześnie informuję, że ani organ nadzoru ani organ wykonawczy gminy nie przedstawiał Kierownikowi USC we Wrocławiu swojego stanowiska w poruszonych w Pani zapytaniach kwestiach. Dokonywane przez Kierownika USC we Wrocławiu przedmiotowe transkrypcje w żadnym z przypadków nie były też konsekwencją wykonania wyroku sądu administracyjnego. Kierownik USC we Wrocławiu wdrożył nową praktykę realizacji wniosków o transkrypcję zagranicznych aktów małżeństwa osób tej samej płci w oparciu o powołane w piśmie orzeczenia TSUE, NSA oraz wojewódzkich sądów administracyjnych, które ugruntowały nowy sposób rozstrzygania tych spraw.

Z wyrazami szacunku,

Z up. PREZYDENTA

Włodzimierz Patalas
Sekretarz Miasta Wrocławia